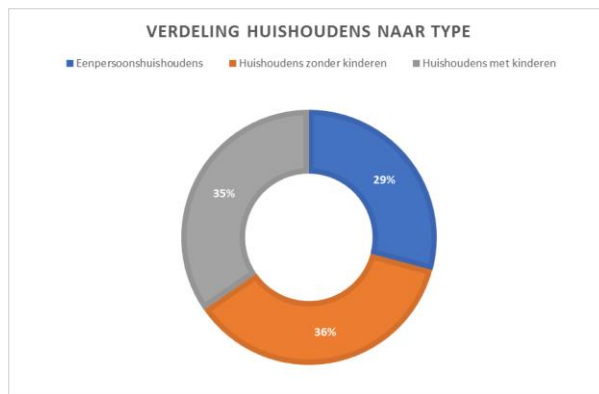
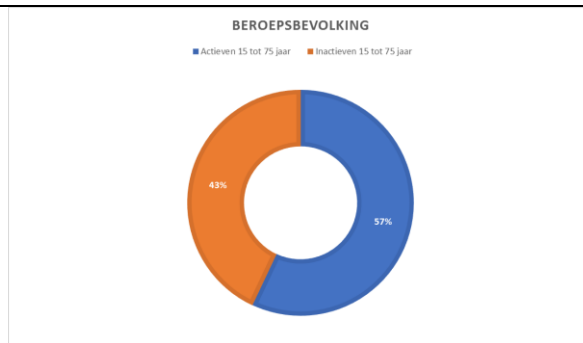

Aanvraagformulier

Wij willen starten met een 'wijk van de toekomst'¹

0. Naam wijk en afbakening (postcodes)	Zilverkamp te Huissen														
1. Welke partijen hebben een belang in jullie wijk? (aanvullen, inclusief namen)	<p>Diverse partijen hebben een belang in onze wijk. De partijen zijn hieronder opgenomen. De partijen die reeds nauw betrokken zijn bij dit initiatief, zijn voorzien van de naam van een afgevaardigde van deze partij.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bewoners(initiatief) Duurzaam Zilverkamp; Xander Pieterse 2. Bewoners; Marco Kusse 3. Energiecoöperatie Lingewaard Energie; Paul Benders 4. Wijkplatform Zilverkamp Holthuysen; Hans Janssen 5. Wijkplatform Zilverkamp Zuid: René Mulder 6. Woningcorporatie Waardwonen; Eric Mientjes 7. Gemeente Lingewaard; Paul Hospers en Anne Pronk 8. Netbeheerder Alliander; Casper Vogelaar 9. Waterschap Rivierenland; Bram van der Beek 10. Ondernemers(vereniging) 11. Huurders(vereniging)														
2. Welke partijen (genoemd onder 1) zijn nu al (actief) betrokken bij het initiatief?	<p>De partijen genoemd onder punt 1 tm 9 zijn allemaal nauw betrokken bij dit initiatief en staan hier positief in en welwillend tegenover.</p> <p>De ondernemers- en de huurdersvereniging worden benaderd om hen ook te betrekken bij dit initiatief. De verwachting is dat zij hier open voor staan.</p>														
3. Belangrijkste demografische en sociaal economische typing van de wijk	<p>De Zilverkamp is een zogenaamde bloemkoolwijk, gebouwd eind jaren '70 – begin jaren '80. De totale oppervlakte van de wijk is 148 ha., waarvan 142 ha. landoppervlakte en 6 ha. wateroppervlak bedraagt.</p> <p>In de Zilverkamp zijn 2.735 huishoudens met 6.070 bewoners (gemiddeld 2,2 bewoners per huishouden). Het gemiddeld inkomen per inwoner bedraagt €24.200 per jaar, dit is inclusief de bewoners zonder inkomen. Gemiddeld verdient een bewoner met inkomen €30.000 per jaar.</p> <div data-bbox="486 1505 1093 1839"><p>INKOMEN VAN DE BEWONERS</p><table border="1"><thead><tr><th>Inkomencategorie</th><th>Percentage</th></tr></thead><tbody><tr><td>Personen met inkomen uit arbeid</td><td>67%</td></tr><tr><td>Personen met AOW uitkering</td><td>23%</td></tr><tr><td>Personen met WW uitkering</td><td>3%</td></tr><tr><td>Personen met AO uitkering</td><td>5%</td></tr><tr><td>Personen met bijstand</td><td>2%</td></tr><tr><td>Personen met AOW uitkering</td><td>0%</td></tr></tbody></table></div>	Inkomencategorie	Percentage	Personen met inkomen uit arbeid	67%	Personen met AOW uitkering	23%	Personen met WW uitkering	3%	Personen met AO uitkering	5%	Personen met bijstand	2%	Personen met AOW uitkering	0%
Inkomencategorie	Percentage														
Personen met inkomen uit arbeid	67%														
Personen met AOW uitkering	23%														
Personen met WW uitkering	3%														
Personen met AO uitkering	5%														
Personen met bijstand	2%														
Personen met AOW uitkering	0%														

¹ Zie ook de vragen in hoofdstuk 2 en de checklist

Circa 40% van de wijkbewoners is jonger dan 40. Er is sprake van sterke vergrijzing. Momenteel is een kwart van de inwoners 60+ en dit neemt toe. Tegelijkertijd neemt het aantal jongeren en gezinnen af. Jongeren trekken naar de stad om te gaan studeren. De leeftijdsgroep van circa 45-60 jaar verhuizen met hun gezin uit de wijk, bijvoorbeeld naar Loovelden. Startende, jonge gezinnen kopen deze huizen. Dit lijken gezinnen met minder financiële draagkracht. Zij kunnen in de Zilverkamp een relatief groot huis kopen, voor een aantrekkelijke prijs. De middenklasse, waarvoor grote delen van de wijk ooit zijn opgezet, vindt steeds minder vaak de weg naar de Zilverkamp.

Hoe dan ook, een vitaal toekomstbeeld van de wijk vraagt om een woonomgeving die aantrekkelijk is voor zowel senioren als voor gezinnen en jongeren.

In de Zilverkamp wonen vooral middelbaar en hoogopgeleiden. Bijna 70% van de huishoudens heeft een modaal, tot twee keer modaal inkomen. Tegelijkertijd neemt het aantal huishoudens met een laag inkomen of grote afstand tot de arbeidsmarkt toe. Het aantal kansarme werklozen in de wijk is ongeveer twee maal zo groot als in Huissen en in heel Lingewaard. Met name in het zuidwesten van de wijk is er sprake van verborgen armoede, volgens wijkbewoners.

De bedrijvigheid en de winkels zijn gesitueerd in winkelcentrum De Brink. Hier is een divers aanbod aan bedrijven te vinden voor het winkelend publiek. Behalve twee supermarkten onder andere een apotheek, een kapper, een dierspeciaalzaak, een chinees restaurant, een cafetaria, een slijterij, een drogisterij, een bakker, een groentezaak, een bloemenzaak en een slager. Verder is hier een sporthal gevestigd waar behalve de scholen sporten ook

	<p>veel zandsporten worden beoefend, zoals zaalvoetbal, volleybal, basketbal, handbal en badminton. Ook wordt hier jaarlijks tijdens het carnaval de zogenaamde pronkzitting georganiseerd. Naast de sporthal bevindt zich De Kuul. Een café met meerdere zalen en een groot terras. Vlakbij De Brink bevinden zich basisscholen.</p> <p>In de wijk is een huisarts gevestigd, een peuterspeelzaal, twee kinderdagverblijven, een tandarts (aan de Loostraat) en is er een tankstation aan de Nielant en een aan de Ir. Molsweg. In De Brink is tevens een sociaal cultureel centrum gevestigd.</p> <p>Ondanks door de vele hofjes en vertakkingen is de wijk per auto goed bereikbaar. Er staan op meerdere plaatsen plattegronden van de wijk. Ook zijn er op meerdere locaties parkeerplaatsen aangelegd. Lijn 300 en 33 van busmaatschappij Connexxion stopt op twee plaatsen aan de Loostraat en op twee plaatsen aan de Nielant.</p> <p>In de nabije omgeving van de wijk bevindt zich tuinbouwgebied NEXTgarden (voorheen 'Bergerden'), waar mogelijk restwarmte voor verwarming van woningen beschikbaar is of waarmee gezamenlijk gezocht kan worden naar een milieuvriendelijk en rendabel alternatief voor gasgestookte verwarming. Daarnaast ligt de Zilverkamp dicht bij Arnhem, alwaar o.a. in het zuidelijk stadsdeel, een Stadswarmtenet van Nuon loopt, dat mogelijk gebruikt zal kunnen worden voor warmtelevering aan de wijk. Dit stadswarmtenet maakt voornamelijk gebruik van restwarmte vanuit de afvalverbrandingsinstallatie van AVR te Duiven.</p> <p>In onze gemeente is Energie coöperatie Lingewaard Energie actief, zie www.lingewaardenergie.nl. Zij hebben een samenwerkingsverband opgericht met diverse Lingewaardse bedrijven die actief zijn op duurzaamheidsgebied. Dit is Energie Collectief Lingewaard genoemd. Deze groep kan duurzaamheidsmaatregelen uitvoeren. Zij hebben zich ook gepresenteerd op de informatiemiddag voor bewoners over energie en duurzaamheid.</p>
<p>4. Typering van de sociale structuur van de wijk</p>	<p>Inwoners van de wijk zijn veelal van buiten de wijk naar de Zilverkamp verhuisd. Sociale contacten vinden plaats op straatniveau. Ook is er een actieve wijkvereniging die activiteiten organiseert in de buurt, voornamelijk gericht op de jeugd. Er zijn ook twee wijkplatforms, deze bestaan uit een groep bewoners die met de gemeente samenwerkt om de leefbaarheid en veiligheid in de verschillende wijken te bevorderen.</p> <p>De actieve bewoners (die bijvoorbeeld deelnemen aan de wijkplatforms) zijn vaak gepensioneerden. Stichting Welzijn Lingewaard (SWL) heeft in Huissen ook een participatiepunt, waar diverse activiteiten worden georganiseerd, hulpvragen samenkomen en ontmoeting wordt gefaciliteerd. Er is bijvoorbeeld ondersteuning voor mantelzorgers, een vrijwilligerscentrale en een spreekuur van het Energieloket Lingewaard gesitueerd (zie www.energieloketlingewaard.nl). In de tweede helft van 2018 wordt dit participatiepunt hoogstwaarschijnlijk verplaatst naar de Zilverkamp, naar de Brink. Daar worden bijvoorbeeld koffieochtenden, repair café's, breicafé's en het</p>

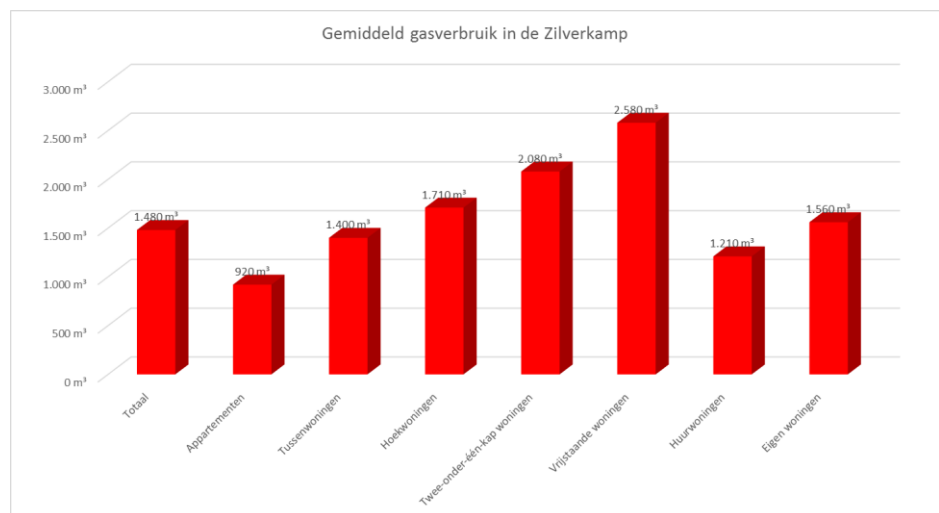
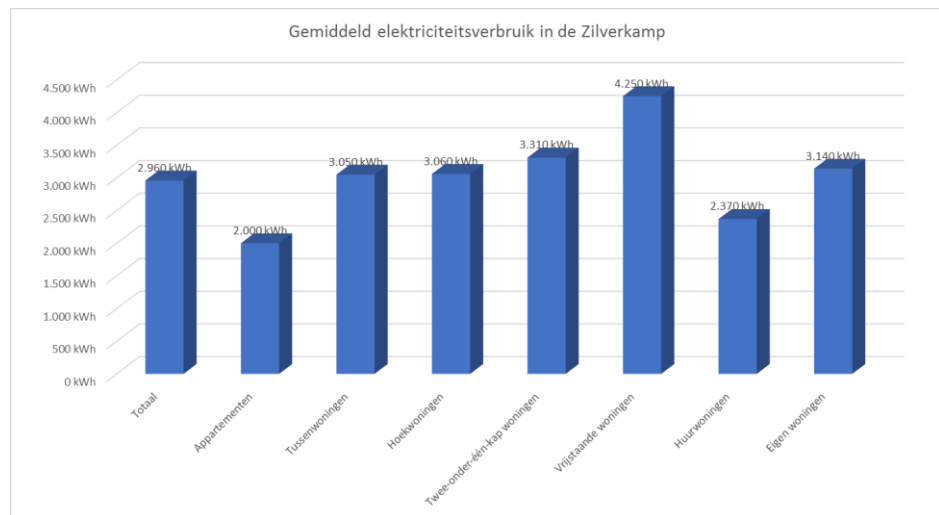
	<p>energieloket gefaciliteerd en georganiseerd.</p> <p>Al jaren lang zijn wijkbewoners actief om de wijk op te willen knappen. In de jaren zeventig was het een voorbeeldwijk, waar mensen uit het hele land naartoe kwamen op excursie, om er een voorbeeld aan te nemen. De afgelopen jaren is een verbetertraject voor deze wijk in gang gezet, mede door aandringen van de beide wijkplatforms. Dit heeft geresulteerd in het opstellen van een Wijkontwikkelingsplan (WOP) in 2017. Vele wijkbewoners hebben hier aan meegeschreven, in meegedacht. Ook zijn allerlei professionals betrokken geweest, zoals SWL, Waardwonen, Leefbaarheidsalliantie van de provincie Gelderland en uiteraard de gemeente Lingewaard. Wijkbewoners hebben het WOP begin 2018 aangeboden zowel raad als college. In het WOP is onder meer een lijst van 44 project ideeën opgenomen. Wijkbewoners en professionals zijn dit jaar van start gegaan met het uitvoeren van diverse projecten. Zo is er bijvoorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een wijkkrant opgezet, begin juli zal de tweede wijkkrant verschijnen; - een minibieb opgeleverd; - van bomen die gekapt diende te worden in de wijk zijn kunstobjecten en bankjes gemaakt; - een informatiemiddag over energie en duurzaamheid voor bewoners gehouden. <p>Dit allemaal onder regie en naar idee van wijkbewoners in samenwerking met de professionals. Noemenswaardig in deze context is zeker de initiatiefgroep Duurzaam Zilverkamp, waarin tweewekelijks gesproken wordt over de mogelijkheden om te verduurzamen in de Zilverkamp. 'Aardgasvrij' is één van de onderwerpen die deze groep onderzoekt. De projectgroep heeft een actieplan om stapsgewijs de wijk te verduurzamen, uiteraard samen met de hele wijk. Te beginnen met energie besparen en isoleren, waartoe een collectief inkooptraject voor wijkbewoners in ontwikkeling is. De planning is om dat in 2018 op te starten.</p>
<p>5. Technische kenmerken van het vastgoed en de boven en ondergrondse infrastructuur, eigendomsverhoudingen vastgoed</p>	<p>Het vastgoed in de Zilverkamp bestaat voornamelijk uit woningen. Daarnaast is er een klein deel vastgoed voor voorzieningen als scholen, bedrijven, en een winkelcentrum. Het vastgoed dateert uit eind jaren '70 – jaren '80.</p> <p>Woningen</p> <p>Er zijn 2.028 koopwoningen, 500 huurwoningen van woningbouwcorporatie Waardwonen, en 100 huurwoningen van andere eigenaren. Het overgrote deel bestaat uit gezinswoningen (78% van het totaal) en daarvan bestaat 93% uit rijtjeswoningen. Er zijn slechts een 200 appartementen, voornamelijk sociale huurwoningen. Er is zowel grondgebonden als gestapelde bouw aanwezig. Het aandeel grondgebonden woningen is groter.</p> <p>De wijk is technisch verouderd. De kwaliteit van de woningen sluit steeds minder goed aan op de behoefte van huishoudens. De gemiddelde woningwaarde (EUR 179.000) ligt ook onder het gemiddelde van Huissen (EUR 210.000).</p> <p>De energetische kwaliteit van de woningen is redelijk (het grootste deel van de wijk heeft label C of D), maar de meeste bewoners willen graag een beter geïsoleerde woning en een lagere energierekening.</p>

	<p>Utiliteit Zoals hierboven genoteerd, zijn de bedrijven (winkelcentrum) gevestigd aan de Brink. Deze groep heeft andere behoeften in afname en benodigde energie en warmte dan de woningen. Deze doelgroep willen we als initiatiefgroep beter in beeld krijgen. De eerste actie wordt hiervoor opgepakt. Ook is er als genoemd onderwijs en een sporthal gesitueerd op en nabij de Brink.</p> <p>Openbare ruimte De openbare ruimte van de wijk heeft veel kwaliteit maar is ook gedateerd en toegenomen autobezit heeft gezorgd voor veel blik op de woonerven.</p> <p>Ondergrondse infrastructuur De ondergrondse infrastructuur stamt ook grotendeels uit de bouwjaren van de wijk. Er liggen kabels en leidingen voor elektra, gas, water, rioleringen. Er is geen alternatieve infrastructuur, zoals bijvoorbeeld een warmtenet voor stadswarmte.</p> <p><u>Aardgasnet Liander:</u> De ondergrondse gasinfrastructuur in de wijk Zilverkamp is grotendeels aangelegd tussen 1972 en 1978. Op enkele locaties is er een sanering en/of nieuwe aanleg geweest van het gasnet. Het huidige gasnet heeft een economische afschrijvingstermijn van 40 jaar. Dit houdt in dat het gasnet grotendeels (circa 90%) economisch afgeschreven is. Dit betekent echter niet dat het technisch afgeschreven is. De huidige netinfrastructuur kan technisch gezien nog jaren mee mits er beperkte grondroeringen zijn. Met name in het zuidoosterlijke deel van de wijk zijn zogenoemde grondroeringsgevoelige leidingen* aanwezig. <i>*Grondroeringsgevoelige leidingen</i> Grondroeringsgevoelige leidingen zijn leidingen die vernieuwd moeten worden zodra er binnen een meter van de leidingen in de grond werkzaamheden plaatsvinden. Op dit moment kunnen dergelijke leidingen enkel vervangen worden door een nieuw aardgasnet, wat onwenselijk is gezien de transitieopgave.</p> <p><u>Elektriciteitsnet Liander:</u> In de wijk Zilverkamp ligt circa 25 km aan hoofdnetbekabeling. Deze bekabeling wordt gevoed door ongeveer 18 middenspanningsruimten (MSR's). Het is van belang dat er bij alternatieve oplossingen voor aardgas zorgvuldig wordt gekeken naar de capaciteiten van het elektriciteitsnet. Met name als er wordt gesproken over All-Electric varianten. Deze kunnen een hoge impact op het elektriciteitsnet hebben zowel ondergronds (kabels) als bovengronds (MSR's) waardoor er direct een ruimtelijke uitdaging ontstaat. Aan het einde van dit formulier zijn twee scenario's weergegeven; het huidige en een fictief scenario van een All-Electric variant in de wijk. Hier wordt weergegeven wat de impact op de huidige bekabeling en MSR's kan worden.</p> <p>Een eerste conclusie kan zijn dat een all-electric variant in de wijk grote impact kan hebben op de middenspanningsruimten. Deze zijn in deze eerste korte analyse qua capaciteit beperkt en zullen dus een verzwaring nodig hebben.</p>
--	--

6. Typering van het huidige energiegebruik vastgoed

Het gemiddelde energie label in de wijk wordt geschat op C (zie hiervoor ook de bijgevoegde kaart achteraan dit formulier). Dit is gebaseerd op de Energie-labelatlas (ww.energielabelatlas.nl).

De 'standaard' energiebronnen worden gebruikt in de wijk, zoals gas en elektriciteit. Er verschijnen wel op steeds meer daken zonnepanelen.

Het totale elektriciteitsverbruik in 2017 is ongeveer 8.110 MWh geweest. Het totale gasverbruik in 2017 is ongeveer 4.055.200 m³ geweest.

Het totale gasverbruik veroorzaakt een CO₂ uitstoot van 7.664.328kg. In Nederland wordt ongeveer 12,5% van de elektriciteit groen opgewekt. Als we hiermee rekening houden zal de CO₂ uitstoot m.b.t. het elektriciteitsverbruik in de Zilverkamp 4.474.102kg bedragen. In totaal wordt er dus 12.138 ton CO₂ worden uitgestoten door de woningen in de Zilverkamp door gebruik van gas en elektriciteit.

7. Welke ideeën of plannen zijn er

De wijk wordt gerevitaliseerd. De gemeente knapt straat voor straat op, om de

<p>vanuit bijv. gemeente, corporatie of netbeheerder voor de wijk?</p>	<p>wijk fysiek weer mooi op orde te hebben. Tevens is er in 2017 een wijkontwikkelingsplan opgesteld, waarin bewoners en professionals samen hebben opgetrokken. Er zijn oa een 44-tal project ideeën uit gekomen waarin bewoners en professionals samenwerken om de wijk ook sociaal gezien weer 'fris en fruitig' te maken. Duurzaamheid is één van de thema's die leeft binnen de wijk. Vanuit het wijkontwikkelingsplan is er een projectgroep van bewoners opgezet, genaamd Duurzaam Zilverkamp. Deze groep is zeer actief en overlegt eens in de twee weken. Ze hebben een projectplan opgesteld met planning. Wijk van de toekomst worden is hier onderdeel van.</p> <p>De woningbouwcorporatie verduurzaamt haar bezit in de Gemeente Linge- waard. Ze brengen de woningen naar label A, voor 2025. De wijk Zilverkamp is naar voren gehaald in de planning, vanwege het wijkontwikkelingsplan en de energie op duurzaamheid bij bewoners. Deze impuls in de Zilverkamp dient als aanjager voor de wijk. Daarnaast wordt de renovatie van 47 woningen naar voren gehaald. Deze woningen worden naast de energetische verbetering ook esthetisch aangepakt. Ook hierbij wordt een positieve impuls verwacht naar de wijk.</p>
<p>8. Hoe staat de gemeente (bestuurlijk, ambtelijk) tegenover het initiatief om deze wijk aardgasvrij te maken?</p>	<p>De gemeente staat er positief in om de Zilverkamp tot 'wijk van de toekomst' te maken. De gemeente oriënteert zich op het opstellen van een warmtevisie, maar wil niet wachten met actie ondernemen totdat deze visie is opgesteld. Het coalitieprogramma is heel duidelijk; Zilverkamp als wijk van de toekomst. Het college heeft in de vorige regeerperiode het idee om 'wijk van de toekomst' te worden verkend en wil nu graag de volgende stappen zetten. Ook de gemeenteraad vindt 'aardgasvrij' een belangrijk thema. Op 31 mei jongstleden is er een avond geweest waarop de raad een breed scala aan personen en sprekers heeft uitgenodigd om over het thema te debatteren. De eerste motie om hier vervolg aan te geven is al ingediend.</p> <p>Ambtelijk zijn diverse medewerkers nauw betrokken bij zowel het thema 'warmtetransitie' als bij aardgasloze nieuwbouw als bij de Zilverkamp en het initiatief om wijk van de toekomst te worden.</p>
<p>9. Hoe groot schat de initiatiefgroep de kans dat deze wijk aardgasvrij kan zijn en op welke termijn?</p>	<p>De initiatiefgroep schat in dat de Zilverkamp in het meest optimale scenario in 2027 aardgasvrij kan zijn. We hebben er vertrouwen in dat de wijk potentie heeft om van het aardgas af te gaan. De kansen die we zien zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dat we het wijkontwikkelingsplan hebben en dus al met bewoners om tafel zitten - Dat we nu al samen om tafel zitten, in dit gezelschap - Bergerden zou warmte kunnen leveren, mbv houtgestookte WKK wordt mogelijk gebouwd door tuinders - Green Deal geothermie biedt evt mogelijkheden voor ultradiepe geothermie – er wordt nu een (duur) onderzoek gedaan welke mogelijkheden er zijn. Gemeente Lingewaard heeft een paar onderzoeksvragen aangedragen. - Warmtenet Arnhem ligt bij OHRA-gebouw en gaat verder naar park Immerloo - De regio is erg goed bezig op dit gebied, Arnhem-Nijmegen 'het Am-

	<p>sterdam van het oosten’.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bestuurlijke steun, ook vanuit WaardWonen. In het coalitieprogramma staat Zilverkamp als wijk van de toekomst genoemd. - De gemeenteraad wil verder met de warmtetransitie, dit is breed besproken op de raadsavond op 31 mei. Er is een motie in voorbereiding. - Er wonen middeninkomens die wel interesse hebben in ‘groen’. Willen lang thuis blijven wonen en kunnen best wel oren hebben naar deze nieuwe ontwikkeling(en). <p>Als initiatiefgroep hebben we diverse uitgangspunten gedefinieerd, van waaruit we samen aan de slag zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Iedereen moet mee kunnen doen. - De doelgroep is breed (dus niet alleen de ‘grijze koppies’, maar juist de jongeren ook) - Van het aardgas af moet dus ook voor iedereen betaalbaar zijn en het onderzoeken van financiële consequenties en mogelijkheden voor de bewoners is hier een belangrijke pijler in. - We blijven bewegen, we houden de vaart erin. Dit doen we samen en door initiatieven en doelen te verbinden. - Tussentijdse resultaten zijn erg belangrijk, die maken we zichtbaar voor bewoners. Projectgroep ‘Duurzaam Zilverkamp’ biedt hiervoor de directe acties en de link naar de bewoners. Ook kan het werken in deelgebieden hiervoor praktisch zijn. - We realiseren ons dat dit een lang traject is. Ook een berg ga je beklimmen door de eerste stap te zetten. - Zilverkamp was in de jaren zeventig een voorbeeld wijk, we zijn dat in 2025 weer! - Communicatie is erg belangrijk. We maken gebruik van de toolkit van Hier Verwarmt. - We leren van elkaar, bijvoorbeeld van ‘buren’ in de wijk Duckenburg maar ook van de ‘community of practice’ van het Gelders Energie Akkoord. We hoeven het wiel niet opnieuw uit te vinden.
--	--

Huidige belasting elektriciteitsnet (laagspanningskabels & middenspanningsruimten (MSR's))

liander

Elektriciteit MSR

Welk onderwerp wilt u bekijken:

Procentuele belasting

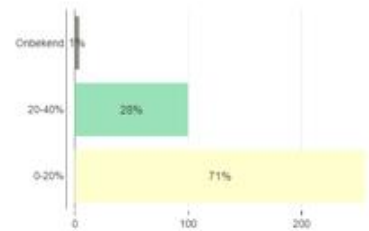

Elektriciteit LS-net

Toon LS-hoofdleidingen

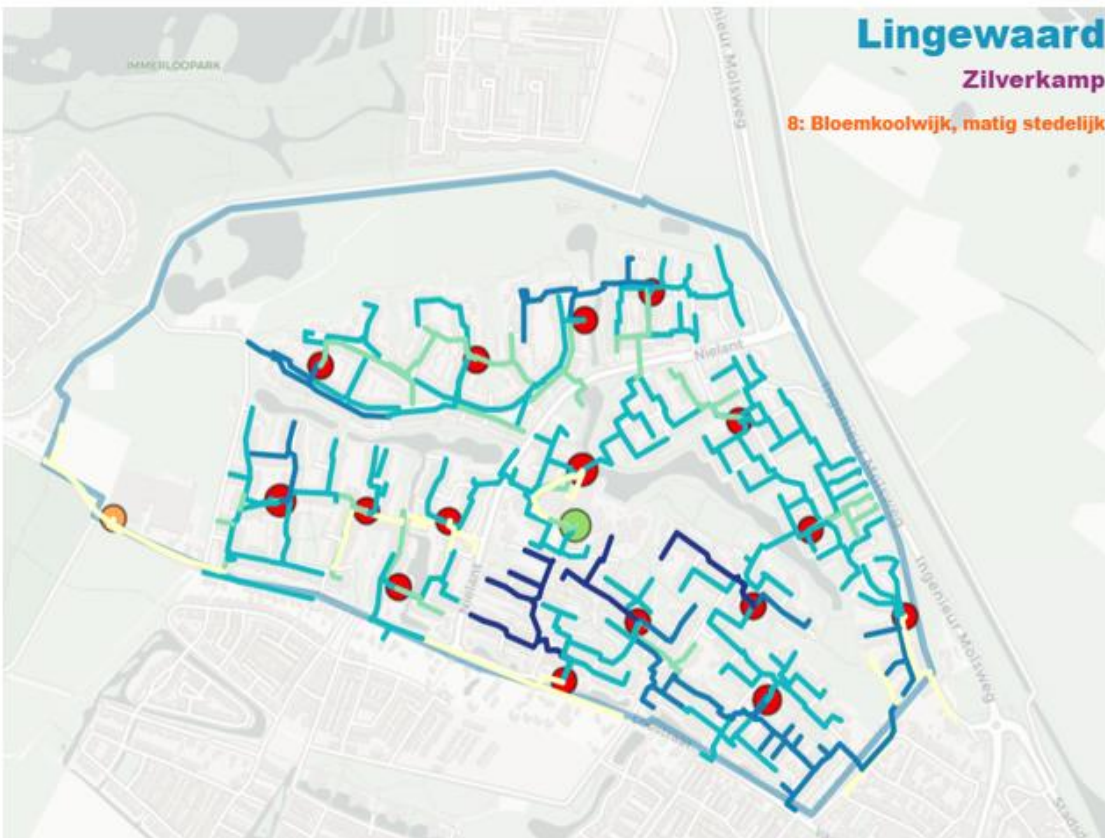
Welk onderwerp wilt u bekijken:

Procentuele belasting

Fictief scenario All-Electric variant Elektriciteitsnet (laagspanningskabels & middenspanningsruimten (MSR's))

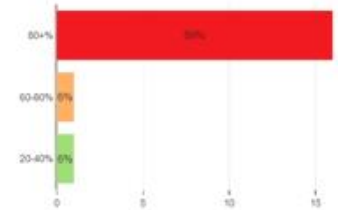
liander

Elektriciteit MSR

Welk onderwerp wilt u bekijken:

Impact all electric op capaciteit

Elektriciteit LS-net

Toon LS-hoofdleidingen

Welk onderwerp wilt u bekijken:

Impact all electric op capaciteit

